ADVIESRAAD
SOCIAAL DOMEIN OMMEN

INTROMAP

voor adviesraadsleden sociaal domein Ommen

Voor inwoners, door inwoners.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
1. Wat is het sociaal domein • Participatieladder	5-6
2. Over de Adviesraad Sociaal Domein Ommen • Verordening adviesraad • Werkafspraken	8- 10
3. Gevraagd en Ongevraagd adviseren • Van Signaal naar Advies: De Beslisboom - Wat te doen met signalen?	12 - 16
4. Werkgroepen • Werkgroep 1: Zorg, Welzijn & Inclusie • Werkgroep 2: Jeugd • Werkgroep 3: Wonen, Werk & Inkomen	18 - 21
5. BIJLAGEN	22
A. Overzicht belangrijke websites (lidmaatschappen / achtergrondinformatie)	24
B. Beleid, wet,- en regelgeving in het sociaal domein	32
◦ BI. Opbouw van beleid en regelgeving in het sociaal domein	29
◦ BII. Overzicht lokale regelgeving sociaal domein	33
◦ BIII. Samenvatting belangrijkste wetten ▪ Wet Maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) ▪ Participatiewet ▪ Jeugdwet ▪ Wet sociale werkvoorziening (Wsw) ▪ VN-verdrag Handicap ▪ Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) ▪ Wet Inburgering 2021	36
◦ BIV. Veel voorkomende termen	48

Voorwoord

Welkom bij de Adviesraad Sociaal Domein Ommen

Veel beginnende adviesraadsleden voelen zich nogal overweldigd door de hoeveelheid informatie die op ze afkomt. Het sociaal domein is breed en als nieuw lid – afhankelijk van je ervaring – kan het lastig zijn om de vele onderwerpen en je rol als adviesraadslid te overzien. Geen zorgen: dat is heel normaal. Daarom hebben wij deze intromap samengesteld.

Om te voorkomen dat je overspoeld raakt met informatie omvat deze intromap een selectie van de belangrijkste onderwerpen binnen de adviesraad en het sociaal domein. Daarnaast vind je bijlagen met extra achtergrondinformatie.

Maatje
Vind je het prettig om te sparren met iemand die al langer in de adviesraad zit? We koppelen je graag aan een maatje. Laat het ons weten, dan regelen we dat.

Input en feedback gevraagd
Om deze intromap zo nuttig mogelijk te maken en je als adviesraadslid echt op weg te helpen, nodigen we je uit om mee te denken over wat er nog ontbreekt of wat overbodig is. Welke vragen heb je als (beginnend) lid? Waar loop je tegenaan? Wat is onduidelijk? Welke informatie helpt jou echt bij je rol? Zo maken we samen van deze map een praktisch hulpmiddel waar je iets aan hebt.

Mail je input/feedback naar: adviesraad.ommen@gmail.com

We wensen je een fijne start en veel plezier bij je werk als adviesraadslid!

ADVIESRAAD
SOCIAAL DOMEIN OMMEN

1 HET SOCIAAL DOMEIN

Het sociaal domein

Het sociaal domein omvat het geheel aan beleid en voorzieningen van de overheid dat gericht is op het welzijn en de zelfredzaamheid van mensen.

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor het sociaal domein. Het idee daarachter is dat gemeenten dichter bij inwoners staan en maatwerk kunnen leveren.

Belangrijkste onderdelen van het sociaal domein
Het sociaal domein bestaat grofweg uit **drie pijlers**:
1.Zorg en ondersteuning (Wmo – Wet maatschappelijke ondersteuning)
2.Jeugd en opvoeding (Jeugdwet)
3.Werk en inkomen (Participatiewet)

Het belangrijkste doel is dat mensen:
- zo zelfstandig mogelijk kunnen leven
- meedoen in de samenleving
- alleen professionele hulp krijgen als dat echt nodig is

Uitgangspunten van gemeentelijk beleid
Gemeentelijk beleid binnen het sociaal domein is vaak gebaseerd op de volgende principes:
- Eigen kracht en zelfredzaamheid van inwoners
- Preventie: problemen zo vroeg mogelijk signaleren
- Integrale aanpak: kijken naar het geheel van iemands situatie
- Maatwerk in plaats van standaardoplossingen
- Samenwerking met inwoners, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties

Gemeentelijke advies- en participatieorganen
Gemeenten zijn op grond van de Wmo, Jeugdwet, Participatiewet en het VN-verdrag Handicap verplicht om inwoners te betrekken bij beleid binnen het sociaal domein. Hoe zij dat organiseren, verschilt per gemeente. Gemeenten mogen namelijk zelf bepalen op welke manier zij inwoners betrekken.

Daarom bestaan er in Nederland verschillende vormen van inwonersparticipatie, zoals:
- Adviesraad Sociaal Domein
- Participatieraad
- Wmo-raad
- Cliëntenraad sociaal domein
- Inwonersraad of maatschappelijke raad
- Thematische werkgroepen
- Inwonerspanels of bijeenkomsten
- Ervaringsdeskundigen die meedenken per onderwerp

Hoewel deze vormen inhoudelijk veel overeenkomsten hebben, zijn ze niet hetzelfde. Het verschil zit onder andere in:

- de positie
- de mate van onafhankelijkheid
- of de vorm vooral adviseert, meedenkt of co-creëert
- en welke beleidsterreinen onder het werkterrein vallen

Zo richt een Wmo-raad zich meestal uitsluitend op de Wmo, terwijl een participatieraad vaak breder kijkt naar meedoen, ervaringsdeskundigheid en participatie. Een adviesraad sociaal domein heeft doorgaans een bredere en meer beleidsmatige adviesrol.

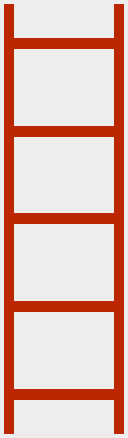
Participatieladder

Deze verschillen zijn ook terug te zien op de **participatieladder**. De participatieladder laat zien op welke manier en in welke mate inwoners worden betrokken bij beleid en besluitvorming. De ladder loopt van informeren en raadplegen tot adviseren, meedenken, co-creëren en (mee)beslissen. Hoe hoger de trede, hoe groter de invloed van inwoners.

Afhankelijk van het onderwerp en het doel van de participatie kiest de gemeente een passende trede op de ladder. Zo kan participatie gericht zijn op het ophalen van ervaringen, het meedenken of co-creëren met inwoners, of op formele advisering.

De gemeente Ommen heeft ervoor gekozen om **formele adviezen** te laten verlopen via de **Adviesraad Sociaal Domein**. Deze afspraken zijn vastgelegd in een **verordening**.

In de praktijk vinden meerdere vormen van inwonersparticipatie naast elkaar plaats. Zo kent Ommen onder andere de werkgroep Armoedevrij, belangenorganisatie OOG (Ommer Overleg Orgaan Gehandicapten), de werkgroep Inclusie, inwonersavonden en regionale participatiehubs.

(Mee)beslissen – Inwoners hebben directe invloed op de besluitvorming.

Coproduceren – Inwoners en gemeente werken samen aan plannen of oplossingen.

Adviseren – Inwoners denken actief mee en geven advies.

Raadplegen – Inwoners worden om hun mening, ideeën of ervaringen gevraagd.

Informeren – Inwoners worden door de gemeente geïnformeerd over plannen en besluiten.

De participatieladder: Hoe hoger de trede, hoe groter de invloed van inwoners.

ADVIESRAAD
SOCIAAL DOMEIN OMMEN

2 OVER DE ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN OMMEN

Adviesraad Sociaal Domein Ommen

In de **Verordening Adviesraad Sociaal Domein 2024** is o.a. beschreven wat het doel, de taken en de positie van de adviesraad in de gemeente Ommen zijn. Daarnaast is er een document opgesteld met werkafspraken (zie volgende pagina).

- > Verordening Adviesraad Sociaal Domein 2024: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR729611/

Taak van de Adviesraad Sociaal Domein Ommen
De Adviesraad heeft tot taak het college van Burgemeester & Wethouders (dus niet de Gemeenteraad) gevraagd en ongevraagd te adviseren en te informeren over alle zaken die van belang zijn voor de zelfredzaamheid en de participatie van de ingezetenen van de gemeente Ommen. De Adviesraad is niet bevoegd te adviseren over klachten, bezwaarschriften en andere zaken, voor zover die op individuele burgers betrekking hebben.

Samenstelling adviesraad
De Adviesraad bestaat uit maximaal 12 leden + voorzitter en wordt ondersteund door een secretarieel medewerker. Elke vergadering is er een verbindingsambtenaar aanwezig vanuit de gemeente.

Zonder last of ruggespraak
De leden van de Adviesraad hebben zitting zonder last of ruggespraak en spreken op persoonlijke titel. Dit betekent dat ieder lid onafhankelijk deelneemt en zijn of haar bijdrage levert op basis van eigen kennis, ervaring en inzicht. Leden zijn niet gebonden aan instructies van organisaties, achterban of andere belangen.

Het werkterrein van de Adviesraad Sociaal Domein Ommen
De gemeente Ommen heeft in de verordening vastgelegd over welke beleidsterreinen de Adviesraad adviseert. Dit werkterrein sluit aan bij de 3 pijlers van het sociaal domein, maar is specifiek voor Ommen en kan afwijken van andere gemeenten.

Het domein van de Adviesraad Ommen sluit aan op de onderwerpen uit de:
- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- Participatiewet
- Jeugdwet
- Wet sociale werkvoorziening (Wsw)
- VN-verdrag Handicap
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
- Wet Inburgering 2021

Vergaderingen en werkgroepoverleggen
We vergaderen elke 2e woensdag van de maand, 19.30 u in de Carrousel met de gehele adviesraad. Juli en augustus zijn reservedata. Daarnaast zijn er werkgroepoverleggen.

Werkafspraken n.a.v. heisessie

Onderstaand is een samenvatting van het document: **Werkafspraken Adviesraad Sociaal Domein gemeente Ommen Oktober 2024**. Het gehele document kun je opvragen bij de secretaris van de Adviesraad.

Inleiding
In februari 2024 heeft er een heisessie plaatsgevonden met de Adviesraad, portefeuillehouders en beleidsambtenaren van de gemeente Ommen onder leiding van de Koepel Adviesraden. ***Centraal stond de samenwerking tussen de Adviesraad en de gemeente Ommen.*** Wie heeft welke rol en hoe werken we op een constructieve en prettige manier samen? Deze werkafspraken met bijbehorende vernieuwde verordening zijn hier een resultaat van. Dit document gaat in op de functies van een Adviesraad, het domein, de positionering en daarmee de onafhankelijkheid, de overlegstructuur en tot slot de financiën.

Relatie Adviesraad/Gemeenteraad
- De Adviesraad beweegt zich niet in het politieke speelveld om te voorkomen dat het onafhankelijke karakter van de Adviesraad ter discussie komt te staan.
- De leden van de Adviesraad hebben geen directe informerende of adviserende rol richting leden van de gemeenteraad, de raadscommissie of fracties van politieke partijen.
- De Adviesraad staat in principe in contact met het College. Indien nodig informeert het College de gemeenteraad.
- De gemeenteraadsleden nemen kennis van de schriftelijke adviezen die gegeven zijn aan het college van B&W en de reactie van het College daarop en kunnen deze benutten bij het vervullen van hun eigenstandige rol in het gemeentelijke systeem.

Functies/rollen van de Adviesraad
- **Meedenken aan de voorkant met nieuwe of aan te passen beleidsstukken.** Het gaat om meedenken door de leden van een werkgroep over beleidsstukken waar de Adviesraad in een later stadium om advies wordt gevraagd.

- **Gevraagd adviseren op concept beleidsstukken.** Bij nieuwe beleidsstukken wordt de Adviesraad door het college om een schriftelijk advies gevraagd. Voor wat betreft de beleidsregels worden deze ter advisering neergelegd als er ingrijpende aanvullingen of wijzigingen zijn. *(zie volgend hoofdstuk voor de procedure gevraagd advies.)*

- **Signaleren en bespreken uitvoeringsaangelegenheden.** De Adviesraad heeft een signaleringsfunctie voor wat betreft de uitvoering op het terrein dat hoort bij hun domein. Signalen verkrijgt men door de samenleving in te gaan (gesprekken met cliënten en organisaties die weten wat er onder inwoners leeft), door themabijeenkomsten te organiseren en daarnaast door kennis te nemen van openbare stukken zoals voortgangsrapportages of de periodieke Fact Sheet Sociaal Domein.

Werkafspraken n.a.v. heisessie

- **Dialoog met portefeuillehouder(s)**. De gehele Adviesraad gaat twee keer per jaar in gesprek met de portefeuillehouder(s) (=wethouder) over grote thema's in het sociaal domein en de werkafspraken in dit document. Dit initiatief kan door beide zijden genomen worden. Het doel van een dergelijke sessie is om van elkaar te horen hoe men naar de thema's kijkt en waar zorgen, kansen en dilemma's liggen. In deze sessies wordt dieper ingegaan op een inhoudelijk onderwerp wat voor inwoners in het algemeen en cliënten in het bijzonder belangrijk is.

- **Sparringpartner beleidsmedewerkers.** Op initiatief van de werkgroepen of op initiatief van de beleidsmedewerkers kan op het niveau van de werkgroepen signaleringen, ontwikkelingen of andere lopende zaken besproken worden en kan de werkgroep gevraagd worden om ervaringen en suggesties.

- **Ongevraagd adviseren.** Een ongevraagd advies heeft tot doel om een thema/vraagstuk bij het College onder de aandacht te brengen. Als de Adviesraad het noodzakelijk vindt, kunnen zij een ongevraagd advies uitbrengen betreffende thema's en vraagstukken waarvan men vindt dat de gemeente er (meer) aandacht aan moet besteden. *(zie volgend hoofdstuk voor de procedure ongevraagd advies.)*

Vergaderingen Adviesraad
De vergaderingen van de Adviesraad zijn de verantwoordelijkheid van de Adviesraad zelf en vinden in principe plaats zonder presentie van de portefeuillehouder(s). Tijdens de vergadering van de Adviesraad rapporteren de werkgroepen op hoofdlijnen. De conceptadviezen worden tevens in de vergadering besproken en wordt besloten of het advies aan het College van B&W uitgebracht kan worden. Indien wenselijk kan er door een beleidsmedewerker een inhoudelijke presentatie gegeven worden over een actueel thema. De Verbindingsambtenaar stelt samen met de voorzitter van de Adviesraad een jaarplanning op.

Overleg met beleidsmedewerkers
De beleidsmedewerkers gaan op werkgroep of adviesraadniveau in gesprek met de leden om een toelichting te geven op een belangrijke ontwikkeling of om toelichting te geven op een adviesaanvraag.

Financiën
De Adviesraad stelt jaarlijks zelf een begroting op passend bij het budget binnen de gemeentelijke begroting. Hierin neemt zij ook de vrijwilligersvergoeding op en de betaalde secretarisfunctie. De begroting wordt afgestemd en vastgesteld met de Verbindingsambtenaar en portefeuillehouder(s). Voor 1 mei van het volgende kalender jaar dient de Adviesraad een **jaarverslag en jaarrekening** in bij de Verbindingsambtenaar, waarin zij inhoudelijk en financieel verslag doet over het voorgaande kalenderjaar.

ADVIESRAAD
SOCIAAL DOMEIN OMMEN

3

GEVRAAGD EN ONGEVRAAGD ADVISEREN

Gevraagd en Ongevraagd adviseren

>Zie ook document met werkafspraken en de Verordening Adviesraad Sociaal Domein

Gevraagd adviseren
Indien de beleidsmedewerker aan de slag gaat met het ontwikkelen van nieuw beleid of bij ingrijpende aanvullingen of wijzigingen van bestaande beleidstukken in het sociaal domein, wordt de Adviesraad idealiter in een zo vroeg mogelijk stadium gevraagd om mondelinge input te leveren. Wanneer een definitief concept van het beleidsstuk gereed is, wordt dit gepresenteerd in de vergadering van de Adviesraad of in de themawerkgroep. De Adviesraad wordt vervolgens door het College van B&W om een formeel schriftelijk advies gevraagd. Het kan ook voorkomen dat we betrokken worden bij beleid waarop we enkel gevraagd worden om input te leveren, zonder dat er om een formeel advies gevraagd wordt.

Om het meedenken effectief te maken, is het de bedoeling dat wij als Adviesraad voldoende informatie van de gemeente krijgen over:

- De **doelstelling** van het beleidsstuk en de reden voor opstellen of herzien;
- De **groepen inwoners** voor wie het beleid relevant is, inclusief omvang en kenmerken;
- De (wettelijke) **verantwoordelijkheden** van de gemeente;
- **Actuele ontwikkelingen** die relevant zijn voor het thema;
- De **partijen die betrokken zijn** bij uitvoering van het beleid.

Procedure gevraagd advies:
- **Meedenken aan de voorkant** (idealiter). Bij nieuwe of aan te passen beleidsstukken geeft de Adviesraad mondelinge input.
- **Presentatie definitief concept beleidsstuk**. Wanneer een definitief concept van het beleidsstuk gereed is, wordt dit door de betreffende beleidsmedewerker(s) gepresenteerd in de vergadering van de Adviesraad of in de themawerkgroep en wordt de Adviesraad om formeel advies gevraagd. Let op! Deze concept beleidsstukken zijn vertrouwelijk en mogen niet gedeeld worden met derden.
- **Uitbrengen gevraagd advies.** De Adviesraad heeft vier weken de tijd om het advies uit te brengen.
  Stappen:
  - **Voorbereiden advies:** de betreffende werkgroep bereid het advies in hoofdlijnen voor en verstuurt dit naar de secretaris van de Adviesraad.
  - **Secretaris:** de secretaris maakt een concept van het advies gereed en deelt dit met de leden van de Adviesraad.
  - **Definitief advies**: indien leden allemaal akkoord zijn met het advies, stuurt de secretaris het definitieve advies naar het College van B&W
- **Reactie van B&W**
  - De Adviesraad ontvangt binnen zes weken een inhoudelijke reactie van het College op het schriftelijke advies, waaruit blijkt hoe het advies wordt benut.
  - Vervolgens wordt het beleidsstuk + het advies van de Adviesraad (ter kennisname) doorgezet naar de gemeenteraad.

- **Openbaar maken advies**
  - Op het moment dat het advies van de Adviesraad door de gemeente openbaar is gemaakt (door het bij de stukken van de gemeenteraad te voegen), kan de Adviesraad hun advies en de reactie van het College van B&W hierop via hun website met inwoners en organisaties delen.

De gevraagde adviezen staan opgenomen in een (half)jaarplanning die de verbindingsambtenaar samen met zijn/haar collega-beleidsmedewerkers opstelt, zodat de Adviesraad tijdig weet welke concept-documenten voor advisering worden voorgelegd. Dit geeft de Adviesraad de ruimte om informatie op te halen in de samenleving.

Ongevraagd adviseren

Als de Adviesraad vindt dat bepaalde thema's en/of vraagstukken onvoldoende aandacht krijgen van de gemeente, kunnen zij een ongevraagd advies uitbrengen.

Het gaat hier om thema's en vraagstukken die:
- behoren tot het terrein van de Adviesraad
- behoren tot de beïnvloedingssferen van de gemeente
- te herleiden zijn tot de behoeftes en belangen van inwoners.
- Daarnaast mag de adviesraad ongevraagd adviseren over de communicatie richting inwoners m.b.t. thema's die behoren tot het terrein van de adviesraad.

Procedure ongevraagd advies
- **Stap 1:** Voordat de Adviesraad een formeel ongevraagd advies opstelt, kaart de Adviesraad de kwestie eerst aan bij de verbindingsambtenaar.
- **Stap 2:** Mocht dit niet tot een gewenst resultaat leiden, zal de voorzitter van de Adviesraad de kwestie aankaarten bij de portefeuillehouder(s).
- **Stap 3:** Leidt ook dat niet tot een gewenst resultaat, dan zal een ongevraagd schriftelijk advies ingediend worden.

Voor het ongevraagd schriftelijk advies worden dezelfde uitgangspunten gehanteerd als bij het gevraagde advies (inhoudelijke reactie op het advies binnen een bepaalde termijn en ter kennisname doorzetten naar de gemeenteraad).

ADVIESRAAD
SOCIAAL DOMEIN OMMEN

Van Signaal naar Advies: De Beslisboom

Van Signaal naar Advies

Als lid van de Adviesraad draag je bij aan het vormen van goed onderbouwde adviezen aan het College van Burgemeester en Wethouders. Om die rol zorgvuldig te kunnen vervullen, is het belangrijk om zicht te hebben op wat er speelt binnen het sociaal domein.

Signalen uit de praktijk – van inwoners, cliënten, vrijwilligers en professionals – helpen om beleid en uitvoering te bekijken vanuit de leefwereld van inwoners. Daarom is het belangrijk dat leden:

- een netwerk hebben of opbouwen in het sociaal domein
- contact onderhouden met inwoners en organisaties
- luisteren naar wat er leeft

Wat is een signaal?
Een signaal is een **ervaring, zorg, knelpunt of behoefte** die inwoners, cliënten of professionals delen over het sociaal domein.

Het kan gaan om bijvoorbeeld:

- onduidelijke regels of procedures
- onvoldoende passende ondersteuning
- problemen met toegankelijkheid
- overbelasting van mantelzorgers
- het gevoel niet gehoord te worden
- etc.

1 signaal = geen signaal
Individuele ervaringen zijn waardevol, maar krijgen pas betekenis wanneer ze herkenbaar zijn voor meerdere mensen. Daarom behandelen we als Adviesraad geen individuele casussen, maar kijken we wel of:

- een signaal vaker voorkomt
- het signaal door meerdere bronnen wordt herkend
- welke gevolgen het heeft voor de betreffende groepen inwoners
- of het wijst op een structureel probleem in beleid of uitvoering

Door signalen te bundelen, ontstaat een breder en objectiever beeld van wat er speelt in de samenleving.

Beslisboom: wat te doen met signalen?
Om zorgvuldig om te gaan met signalen werkt de adviesraad met een beslisboom (gebaseerd op een uitgave van Zorgbelang). Deze beslisboom is een hulpmiddel om inzicht te krijgen in hoe een signaal kan worden opgepakt door de Adviesraad en welke vervolgstap passend is.

Beslisboom: Wat te doen met signalen?

Stap 1: Bepaal de context van het signaal

- Wat is het onderwerp? Wat is het probleem? Wat is de achtergrond? Wat zijn de verwachtingen?

Stap 2: Doorloop de beslisboom om te kijken welke vervolgstap passend is

Is de gemeente verantwoordelijk?

NEE → **Koppel dit terug aan de inbrenger en verwijs inbrenger indien wenselijk door.**

JA

Zijn er meer van deze signalen bij de adviesraad bekend?

NEE → **Is het signaal zeer urgent?**

NEE →

- **1) Onderzoek of het signaal vaker voorkomt.** Bijv. door het signaal te bespreken met andere inwoners, organisaties of door een raadpleging (vb. interview, enquête, bijeenkomst) te organiseren.
- *Komt het signaal bij meerdere inwoners of organisaties terug?*
- *Is het signaal herkenbaar voor andere leden of netwerkpartners?*
- *Wat is het concrete probleem voor inwoners?*
- *Welke gevolgen heeft dit voor hun dagelijks leven?*
- *Waarom vraagt dit om aandacht op beleid- of uitvoeringsniveau? etc.*

JA

JA

Kan de adviesraad het belang van de inwoner(s) in dit signaal voldoende onderbouwen*?

NEE → **Voer een verdiepende verkenning uit: haal aanvullende informatie op ter onderbouwing van het inwonersbelang.** →

- **2) Uitkomst 'onderzoek':**
- **A. Heb je meerdere signalen ontvangen over hetzelfde onderwerp? >** Volg de stappen in deze beslisboom opnieuw.
- **B. Zijn er geen verdere signalen uit het onderzoek naar voren gekomen? >** Koppel, indien nodig, terug wat je hebt gedaan met het signaal van de inbrenger of verwijs inbrenger indien wenselijk door.

Onderbouwen*:

- Wat is het concrete probleem voor inwoners? Welke groep inwoners wordt geraakt?
- Welke gevolgen heeft dit voor hun dagelijks leven?
- Welk nadeel/risico ervaren inwoners als dit niet wordt aangepakt?
- Waarom vraagt dit om aandacht op beleid- of uitvoeringsniveau?

JA

Meld de signalen via de verbindingsambtenaar aan de betrokken beleidsmedewerker en maak vervolgafspraken (= stap 1 procedure ongevraagd advies)

vervolg

Wordt het signaal naar tevredenheid opgepakt binnen ... termijn?

NEE → Ga over naar stap 2 ongevraagd advies: **de voorzitter van de Adviesraad kaart de kwestie aan bij de portefeuillehouder(s).**

vervolg → **Is de kwestie naar tevredenheid opgepakt?**

JA

Afgerond. Terugkoppeling aan de inbrenger(s).

NEE

Stap 3 ongevraagd advies: **dien een ongevraagd schriftelijk advies in en wacht op reactie van B&W.**

JA

Afgerond. Terugkoppeling aan de inbrenger(s).

ADVIESRAAD
SOCIAAL DOMEIN OMMEN

4 WERKGROEPEN

Werkgroepen

Binnen de Adviesraad wordt gewerkt in vaste werkgroepen. Deze werkgroepen sluiten aan bij de drie pijlers van het sociaal domein en kunnen worden uitgebreid met aansluitende thema's die leden van de Adviesraad belangrijk vinden. Zo zijn er momenteel 4 werkgroepen actief:

- **Werkgroep 1: Zorg, Welzijn & Inclusie**
- **Werkgroep 2: Jeugd**
- **Werkgroep 3: Wonen, Werk & Inkomen**

Daarnaast is er een **werkgroep 'Sociale Cohesie & Leefbaarheid'**. Ommen kent een traditie van plaatselijke belangen die de leefbaarheid van hun buurtschappen bevorderen. De voorzitter onderhoudt de contacten met de dorpen en buurtschappen van Ommen.

De globale werkwijze van de werkgroepen is als volgt:

- Leden van de Adviesraad kunnen deelnemen aan één of meerdere werkgroepen.
- Werkgroepen overleggen één keer per …… weken; de frequentie wordt in onderling overleg vastgesteld en afgestemd op wat nodig en haalbaar is.
- Van ieder werkgroepoverleg wordt een kort verslag gemaakt en gedeeld met alle leden van de Adviesraad (volgens een vast format).
- Iedere werkgroep onderhoudt contacten met inwoners, organisaties en ambtenaren in Ommen die aansluiten bij de thema's van de werkgroep.
- De werkgroep bereidt adviezen voor binnen het eigen werkterrein. Een gevraagd of ongevraagd advies wordt pas aangeboden aan het college nadat:
  - de secretaris de tekst heeft geredigeerd, en
  - alle leden van de Adviesraad kennis hebben genomen van het advies en zich hierin kunnen vinden.

Samenwerken

Omdat maatschappelijke vraagstukken vaak meerdere beleidsterreinen raken, kan er overlap ontstaan tussen werkgroepen. Denk bijvoorbeeld aan de Woon-Zorgvisie, bestaanszekerheid en inclusie. In dat geval werken werkgroepen samen. Daarnaast worden grote, overkoepelende thema's ook besproken in de algemene vergadering van de Adviesraad.

Werkgroep Zorg, Welzijn & Inclusie

Sluit aan bij pijler 1. Zorg en ondersteuning: deze pijler richt zich op inwoners die ondersteuning nodig hebben om zelfstandig te kunnen wonen en mee te doen in de samenleving.	
Denk aan: • huishoudelijke hulp • begeleiding (bij bijv. psychosociale problematiek) • hulpmiddelen (zoals een rolstoel) • ondersteuning van mantelzorgers • aangepast vervoer voor mensen met beperking	Wetten binnen deze werkgroep: • **Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)** – kernwet voor ondersteuning, begeleiding en hulpmiddelen • **VN-verdrag Handicap** – waarborgt inclusie, toegankelijkheid en participatie van mensen met een handicap.

Zorg & Welzijn
De inwoners van Ommen zijn over het algemeen prima in staat om voor zichzelf te zorgen, zelfstandig te wonen en contacten met buren, vrienden en familie te onderhouden. Toch is dat niet voor iedereen vanzelfsprekend. Als zelfstandig functioneren niet lukt kan elke inwoner een beroep doen op de **Wet Maatschappelijke Ondersteuning.** De gemeente heeft de middelen om deze maatschappelijke ondersteuning te bieden aan haar inwoners. Als niemand uit de omgeving van de inwoner kan helpen, is de gemeente verplicht ondersteuning te bieden. Daarnaast werken we samen met de werkgroep Wonen, Werk & Inkomen t.a.v. beleid op het gebied van wonen met zorg.

Inclusie
De gemeente Ommen vindt het belangrijk dat iedereen kan meedoen in de samenleving. Dat betekent: ongeacht leeftijd, culturele of sociale achtergrond, seksuele oriëntatie, gender, opleidingsniveau of beperking. Meedoen lijkt vanzelfsprekend, maar in de praktijk ervaren veel mensen drempels die volwaardige deelname belemmeren.

Die drempels kunnen verschillende vormen aannemen. Soms zijn ze fysiek, zoals gebouwen of openbaar vervoer die niet voor iedereen toegankelijk zijn. Daarnaast zijn er sociale en maatschappelijke drempels, zoals vooroordelen, uitsluiting of discriminatie. Ook situaties waarin mensen niet serieus worden genomen of niet als gelijkwaardig worden aangesproken, dragen bij aan het gevoel er niet bij te horen.

Inclusie gaat erom dat iedereen wordt gezien, gehoord en gewaardeerd, en dat ieders talenten, kwaliteiten en mogelijkheden tot hun recht kunnen komen. Het doel is een samenleving waarin iedereen volwaardig kan deelnemen, zichzelf kan zijn en gelijke kansen heeft.

Werkgroep Jeugd

Sluit aan bij pijler 2. Jeugd en gezin: deze pijler gaat over ondersteuning aan kinderen, jongeren en gezinnen.	
Denk aan: • jeugdhulp en jeugdzorg • ondersteuning bij opvoedproblemen • jeugdbescherming en jeugdreclassering	Wetten binnen deze werkgroep: • **Jeugdwet** – jeugdhulp, jeugd-GGZ, opvoedondersteuning en jeugdbescherming

De meeste jongeren in Ommen groeien zonder grote problemen op richting volwassenheid. Soms hebben jongeren of gezinnen echter extra ondersteuning nodig, en in sommige situaties is specialistische hulp of zorg noodzakelijk. **De gemeente is verantwoordelijk voor het bieden van ondersteuning, hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij opgroei- en opvoedingsproblemen.** Dit kan gaan om jongeren die tijdelijk vastlopen, in een onveilige thuissituatie verkeren of zorg nodig hebben omdat zij (tijdelijk) niet meer thuis kunnen wonen.

De gemeente Ommen werkt bij de uitvoering van de jeugdhulp nauw samen met andere gemeenten binnen de regio IJsselland. In deze regio maken elf gemeenten gezamenlijke afspraken met aanbieders van jeugdhulp, jeugdzorg, kinderbescherming en jeugdreclassering. Tegelijkertijd voert de gemeente Ommen op het gebied van preventie ook zelfstandig beleid.

De werkgroep Jeugd volgt zowel het lokale als het regionale jeugdbeleid en onderhoudt contact met de beleidsmedewerker Jeugd van de gemeente. Daarnaast richten de leden zich nadrukkelijk op signalen uit de lokale praktijk. Door gesprekken met jongeren, ouders, scholen en – waar relevant – instanties zoals de onderwijsinspectie, blijft de werkgroep goed op de hoogte van wat er leeft en speelt in Ommen. Waar passend kan ook Vechtdal Next (de jongerenomroep) worden betrokken om thema's vanuit het perspectief van jongeren zelf te belichten.

De werkgroep Jeugd houdt zich onder andere bezig met de volgende thema's:

- Opvoedingsondersteuning en preventie
- Gezondheid van jongeren, waaronder GGD en GGZ
- Onderwijs, leerlingenvervoer en thuiszitters
- Jeugdhulpverlening en welzijnswerk
- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering

Vanuit deze thema's signaleert de werkgroep ontwikkelingen, knelpunten en goede voorbeelden, en bereidt zij adviezen voor aan de gemeente Ommen over het jeugdbeleid en de uitvoering daarvan.

Werkgroep Wonen, Werk & Inkomen

Sluit aan bij pijler 3. Werk, inkomen en participatie: deze pijler is gericht op financiële bestaanszekerheid, meedoen naar vermogen en participatie in de samenleving.	
Denk aan: • bijstandsuitkeringen • begeleiding naar werk • ondersteuning voor mensen met een arbeidsbeperking	Wetten binnen deze werkgroep: • **Participatiewet** – bijstand, re-integratie en participatie • **Wet sociale werkvoorziening (Wsw)** – nog van toepassing op zittende Wsw-gerechtigden • **Wet gemeentelijke schuldhulpverlening** – ondersteuning bij schulden en financiële problemen • **Wet Inburgering 2021** – begeleiding van inburgeraars richting participatie

Werk & Inkomen
De gemeenten heeft op grond van de **Participatiewet** de plicht om:
- personen met een bijstandsuitkering te ondersteunen bij arbeidsinschakeling;
- personen met een arbeidsbeperking te ondersteunen richting werk of participatie;
- inburgeraars te begeleiden richting participatie (Wet inburgering 2021).

Ook kunnen inwoners te maken krijgen met **schulden of andere financiële problemen**. De gemeente is wettelijk verplicht om inwoners met problematische schulden of betalingsachterstanden te ondersteunen, bijvoorbeeld via advies, begeleiding, sanering of budgetbeheer.

Het doel is altijd het versterken van financiële bestaanszekerheid en het voorkomen van (verdere) problemen.

Wonen
Binnen het sociaal domein gaat wonen over meer dan alleen huisvesting. Het gaat om passend, veilig en betaalbaar wonen, met waar nodig zorg en ondersteuning. Dit omvat onder andere wonen met zorg, beschermd wonen en maatschappelijke opvang, evenals de preventie en aanpak van dakloosheid. Ook thema's als toegankelijk en levensloopbestendig wonen, woonzekerheid, kwetsbare doelgroepen en de leefbaarheid van de woonomgeving maken hier deel van uit. Wonen vormt daarmee een belangrijk onderdeel van de samenhang tussen zorg, welzijn, participatie en bestaanszekerheid.

Thema's die aansluiten bij deze werkgroep zijn:
- Werk, passend werk
- Inkomen
- Schulden
- Bestaanszekerheid
- Statushouders
- Wonen & Leefbaarheid

ADVIESRAAD
SOCIAAL DOMEIN OMMEN

BIJLAGEN

Niet beschikbaar

ADVIESRAAD
SOCIAAL DOMEIN OMMEN

Voor inwoners, door inwoners.

Adviesraad Ommen

Adviesraad Ommen
p/a Gemeente Ommen
Postbus 100
7730 AC OMMEN

adviesraad.ommen@gmail.com

www.ommen.nl/adviesraadommen

Adviesraad Ommen